

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 8CoP/22/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7619200949
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 08. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Agnesa Hricová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2021:7619200949.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Agnesy Hricovej a členov senátu Mgr. Miloša Greguša a JUDr. Jany Dudíkovej vo veci starostlivosti súdu o maloletého N. Z. I. nar. XX.X.XXXX zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Poprad, pracovisko Levoča dieťa rodičov: matky N. E. nar. XX.X.XXXX bývajúcej v L. č. XXX zastúpenej JUDr. Dušanom Remetom advokátom so sídlom advokátskej kancelárie v Prešove na Masarykovej ulici č. 2 a otca H. I. nar. XX.X.XXXX bývajúceho v C. B. Y. v W. na H.-R.-C. č. XX zastúpeného advokátskou kanceláriou Heringeš & Veverka, s.r.o., so sídlom v Bratislave na Einsteinovej ulici č. 11 v konaní o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu o odvolaní matky a otca proti rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves č.k. 3P/43/2019-306 zo dňa 23.9.2020 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Spišská Nová Ves č.k. 3P/43/2019-319 zo dňa 5.10.2020 takto

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e rozsudok v napadnutom výroku o zamietnutí návrhu matky v prevyšujúcej časti.

II. M e n í rozsudok v napadnutom výroku o určení výživného tak, že zaväzuje otca prispievať na výživu maloletého N. Z. sumou 300 Eur mesačne od 17.10.2018 do budúca, ktoré je otec povinný platiť matke maloletého vždy do 25. dňa v mesiaci dopredu.

III. Z r u š u j e rozsudok v spojení s opravným uznesením v napadnutom výroku o dlžnom výživnom a vo výroku o náhrade trov konania a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom výrokom I. zveril maloletého N. Z. do osobnej starostlivosti matky s tým, že je oprávnená a povinná maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach a otec je povinný prispievať na výživu maloletého sumou 400 Eur mesačne počnúc dňom 17.10.2018 do budúca, ktoré je povinný platiť matke vždy do 25. dňa v mesiaci vopred. Výrokom II. rozhodol, že dlh na výživnom zo strany otca na maloletého N. Z. za obdobie od 17.10.2018 do 31.8.2020 v sume 8.986,62 Eur povoľuje otcovi splácať v mesačných splátkach 250 Eur spolu s bežným výživným pod následkom straty výhody splátok pri nezaplatení čo i len jednej z nich, od právoplatnosti rozsudku. Výrokom III. rozhodol, že styk otca s maloletým N. Z. neupravuje. Výrokom IV. zamietol návrh matky v prevyšujúcej časti. Výrokom V. rozhodol, že žiaden s účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Výrokom VI. rozhodol, že Slovenská republika nemá právo na náhradu trov konania z titulu prekladu listín a tlmočenia v sume 402,38 Eur voči matke a výrokom VII., že Slovenská republika má právo na náhradu trov konania z titulu prekladu listín a tlmočenia voči otcovi v sume 402,38 Eur. Opravným uznesením opravil vo výroku II. rozsudku dlžné výživné za obdobie od 17.10.2018 do 31.8.2020 zo sumy 8.986,62 Eur na sumu 8.086,62 Eur, ktoré povolil otcovi splácať v mesačných splátkach 250 Eur spolu s bežným

výživným pod následkom straty výhody splátok pri nezaplatení čo i len jednej z nich, od právoplatnosti rozsudku.

2. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní o zverení maloletého N. Z. matke prihliadol na prejavenu vôľu rodičov. Pri rozhodovaní o určení výživovacej povinnosti vychádzal z toho, že matka je študentkou dennej formy štúdia na vysokej škole, je poberateľkou opakovaného peňažného príspevku 415,05 Eur, žije v spoločnej domácnosti so svojou matkou a maloletým synom. Maloletý bol v čase podania návrhu v celodennej starostlivosti matky a od 1.9.2019 je žiakom Materskej školy v obci L.. K pomerom otca zistil, že žije v meste W. v C. B. Y.. Je občanom C. a je pracovne zaradený u zamestnávateľa GTS TIGGES, Zlievareň a Továreň na stroje so sídlom Oelde. Jeho čistý mesačný príjem za rok 2019 bol 2.808 Eur a v roku 2020 bol 2.770,20 Eur. Mal preukázané, že otec má mesačné výdavky na splátku hypotekárne úveru 700 Eur, ďalšie výdavky súvisiace s bývaním, údržbou domu 580 Eur. Medzi jeho ďalšie výdavky patria náklady na stravu, oblečenie, hygienu, dopravu do práce, platby poistného a ďalšie výdavky. Náklady na maloletého matka preukázala predovšetkým za stravu, oblečenie, hygienické potreby a ďalšie základné životné potreby, pokiaľ nenavštevoval predškolské zariadenie v sume 210 Eur mesačne. Jej náklady na maloletého sa zvýšili po tom, čo od 1.9.2019 nastúpil do predškolského zariadenia. Tie súvisia s poplatkom za škôlku, stravnú jednotku v škôlke, nákup oblečenia do škôlky (t. j. pyžama, uteráky, trička, hygienické potreby a ďalšie oblečenie na prezlečenie) a ďalšie povinné poplatky týkajúce sa pobytu v škôlke (t. j. pranie prádla v škôlke, účasť na akciách v škôlke). Ďalšie náklady matka na maloletého má na poplatky súvisiace s ich bývaním, ktoré uhrádza pomerne za seba a maloletého starej matke maloletého, keďže matka nemá vlastné bývanie a sa podieľa na týchto výdavkoch minimálne v pomerenej časti. Súd prvej inštancie zobral do úvahy odôvodnené potreby maloletého, prihliadajúc na skutočnosť, že je v osobnej starostlivosti matky. V rámci dokazovania mal preukázaný čistý príjem otca, ako aj jeho výdavky, pričom prihliadal na jeho schopnosti, možnosti a majetkové pomery, ako aj na skutočnosť, že v jeho prípade sa jedná o osobu, ktorá nielen pracuje v Spolkovej republike Nemecko, ale aj reálne tam žije a má výdavky vyššie ako by ich mal na území Slovenskej republiky. Preto určil rozsah výživného na maloletého v sume 400 Eur mesačne. Dodal, že na pomery Slovenskej republiky je príjem otca výrazne nadštandardný, ale ako už bolo uvedené, otec vykonáva svoju pracovnú činnosť v Spolkovej republike Nemecko, kde aj žije a má preto zvýšené výdavky, z toho dôvodu súd prvej inštancie pri určení rozsahu výživného neurčil časť výživného na tvorbu úspor, pretože pomery otca v súčasnosti neumožňujú, aby dlhodobo vytváral sporivú časť, preto v prevyšujúcej časti návrh matky zamietol, prihliadajúc aj na odôvodnené potreby maloletého, ktoré maloletý mal v čase podania návrhu ako aj v čase vyhlásenia rozsudku. Začiatok výživovacej povinnosti súd prvej inštancie určil od 17.10.2018, t.j. odo dňa, kedy matka podala žiadosť na Centrum právnej pomoci o bezplatné právne zastúpenie vo veci úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému. Keďže matka žiadala priznať výživné k prvému dňu, ktorý nasledoval po mesiaci, v ktorom opustila Spolkovú republiku Nemecko, t. j. od 1.8.2017, preto v prevyšujúcej časti návrh zamietol. Dlžné výživné za obdobie od 17.10.2018 do 31.8.2020 vypočítal na sumu 8.086,62 Eur (pri vyhlásení rozsudku došlo k sčítacej chybe, kde bol vyhlásený dlh na výživnom vo výške 8.986,62 Eur). Vzhľadom na výšku dlhu na výživnom zo strany otca a na skutočnosť, že otec začal platiť prvýkrát bežné výživné až v priebehu mesiaca júl 2020 a na jeho zistené schopnosti, možnosti a majetkové pomery, povolil otcovi splácať dlh na výživnom po 250 Eur v mesačných splátkach spolu s bežným výživným pod následkom straty výhody splátok od právoplatnosti rozsudku. Styk otca s maloletým neupravil, pretože tento sa nerealizoval od momentu, kedy matka s maloletým opustili spoločnú domácnosť a tieto úpravy sa žiadny z rodičov ani nedomáhal, aby bola upravená, a preto ho ponechal na dohode rodičov. O trovách konania rozhodol tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania, nakoľko ide o nesporové konanie a nemožno spravodlivo požadovať zo strany účastníka konania, ktorý nebol v konaní úspešný, náhradu trov konania. O náhrade trov štátu rozhodol tak, že mu nepriznal právo na náhradu trov konania voči matke vzhľadom na jej zistené osobné a majetkové pomery. Otca zaviazal povinnosťou zaplatiť trovy z titulu prekladu a tlmočenia v polovičnej výške v sume 402,38 eur.

3. Proti výrokom o výživnom, dlžnom výživnom, o zamietnutí návrhu v prevyšujúcej časti, ako aj o náhrade trov konania podala matka v zákonom stanovenej lehote odvolanie s tým, aby odvolací súd v napadnutých výrokoch rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Nestotožňuje sa s jeho právnym názorom, že je v súlade s majetkovými pomermi otca a s odôvodnenými potrebami maloletého výživné v sume 400 Eur mesačne. Má za to, že je dôvodné výživné v sume 500 Eur mesačne a na tvorbu úspor 250 Eur mesačne. Zdôraznila, že otec sa fakticky od augusta 2017 osobne, finančne a ani nijakým iným spôsobom vôbec nepodieľa na výchove

a výžive maloletého. Uznáva, že otec žije a pracuje v Nemecku, kde sú objektívne vyššie životné náklady, ale vykazuje neporovnateľne vyšší životný štandard ako ona, pretože dosahuje príjem vo výške takmer 3.000 Eur mesačne, pričom sa jedná o prácu na 60% úväzok a je vlastníkom novopostaveného rodinného domu, kde je na nákladoch povinná sa podieľať aj jeho družka, pričom ona poberá iba sociálne dávky, žije pri svojej matke a nie je vlastníčkou žiadnej nehnuteľnosti a ani žiadnej hodnotnejšej huteľnej veci. Poukázala, že maloletý má právo podieľať sa na životnej úrovni otca. Osobitne upozornila na to, že od 18.9.2020 jej bol odňatý peňažný príspevok na opatrovanie fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím v sume 415,05 Eur, nakoľko nastúpila na denné štúdium na vysokej škole. Nesúhlasí ani s tým, že otec je povinný platiť výživné od 17.10.2018 a nie od 1.8.2017 ako navrhovala. Jednoznačne pritom preukázala, že už v čase svojho príchodu na Slovensko prostredníctvom svojej sestry sa informovala na Centre pre medzinárodno-právnu ochranu detí a mládeže v Bratislave o tom, ako má postupovať v prípade, ak jej otec maloletého neplatí žiadne výživné. Centrum sa vyjadrilo tak, že je potrebné počkať jeden rok a až potom podať na súd návrh na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností. Výlučne z tohto dôvodu počkala jeden rok, až následne oslovila Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie bezplatnej právnej pomoci. Náhradu trov konania žiada priznať v zmysle ust. § 55 CMP s ohľadom na okolnosti prípadu. Otec sa o maloletého absolútne nestará a poukázala aj na priepastné rozdiely v majetkových pomeroch účastníkov konania, preto považuje za spravodlivé, aby v danom prípade jej bolo priznané právo na náhradu trov konania voči otcovi.

4. Proti výroku o výživnom a proti výroku o dlžnom výživnom podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie otec, v ktorom namietal nedostatočné a nepresvedčivé odôvodnenia rozhodnutia. Poukázal na všeobecné formulácie súdu prvej inštancie, avšak nikde v odôvodnení sa neuvádza, aké konkrétne majú byť odôvodnené potreby maloletého, na ktoré bolo potrebné prihliadnúť vzhľadom na jeho vek a potreby. Výživné určené súdom prvej inštancie považuje za neprimerane vysoké, pričom podľa tzv. Düsseldorfských tabuliek, o ktoré sa opiera nemecké súdnictvo vo svojich rodinnoprávnych rozhodnutiach a ktoré sa desiatky rokov praktizujú, by mal platiť výživné približne 228 Eur mesačne. Fakt, že Düsseldorfské tabuľky nie sú pre slovenské súdy záväzným právnym aktom, nehrá rolu, nakoľko by nešlo o priamu aplikáciu právnej normy cudzej krajiny, ale o pomôcku pri argumentácii a výklade právnych predpisov. Zdôraznil, že podľa Zákona o rodine má dieťa právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov, pričom v tejto súvislosti zdôraznil, že životná úroveň neznamená len stupeň uspokojovania životných potrieb ľudí, ale súčasne aj podmienky, za ktorých sa tieto potreby uspokojujú. Poukázal aj na to, že súd prvej inštancie určil výživné s prihliadnutím aj na nástup maloletého do škôlky, s čím sú spojené nové poplatky a výdavky, o výške ktorých sa ale nezmenil ani súd, ani matka. Podľa dodatku č. 2 k Všeobecne záväznému nariadeniu č. 4/2017 o určení výšky príspevkov v školách a školských zariadeniach pre samosprávu v Spišskej Novej Vsi, je poplatok za škôlku pre dieťa vo veku od troch do päť rokov 18 Eur mesačne. Ťažko mu je predstaviteľné, že by všetky poplatky a výdavky v súvislosti s pobytom maloletého v škôlke, mali v realite predstavovať hoci aj sumu 40 Eur za mesiac. K tomu pripojil aj dodatok č. 2 k Všeobecne záväznému nariadeniu č. 4/2017. Nie je mu jasné, ako má dieťa v predškolskom veku na Slovensku, v regióne Spišská Nová Ves, odôvodnené výdavky v sume 400 Eur či dokonca 500 Eur tak, aby táto suma približne dvakrát prekračovala výšku výživného, aké by mal maloletý v Nemecku, kde sú životné náklady podstatne vyššie, ako na Slovensku. Namietal, že súd prvej inštancie neuviedol, aké sú potreby súvisiace s rozširovaním a prehĺbovaním vzdelania dieťaťa prípravou na budúce povolanie, kultúrne, športové a rekreačné potreby, rozvoj jeho záujmov tak, ako to spomína v napadnutom rozhodnutí. Poukázal na to, že potreby maloletého pred jeho nástupom do škôlky boli prirodzene o niečo menšie. Matka vo svojom návrhu konkrétne vymenovala jeho potreby v predškôlkovom veku a vyčíslila ich na 210 Eur. Takúto výšku nákladov na maloletého považuje aj on za reálnu. Poukázal aj na to, že súd prvej inštancie nezohľadnil ekonomický úpadok hospodárstva v Nemecku v dôsledku pandémie koronavírusu. Aj v prevádzke jeho zamestnávateľa sa situácia za posledné týždne podstatne zhoršila, došlo k úbytku zákaziek a ďalšieho krátenia pracovného času a aj pracovných miest. Oficiálne vyjadrenie k zlej situácii mal súdu doručiť ihneď, ako k tomu zamestnávateľ zaujme stanovisko. Taktiež žiadal zväžiť výšku výživného v súvislosti s jeho plánovanými návštevami maloletého na Slovensku, ktoré sa vzhľadom na veľkú vzdialenosť medzi jeho bydliskom a bydliskom maloletého budú pohybovať za jednu návštevu v stovkách Eur. Nesúhlasil ani s výškou splátky dlžného výživného. Splácanie dlhu v uvedenej výške by ho vystavilo do veľmi vypätej finančnej situácie. Nakoľko ani matka ani maloletý nepotrebujú uhradiť dlžnú čiastku čo možno v najkratšom čase, žiadal znížiť splátky dlhu na 100 Eur mesačne.

5. Otec vo vyjadrení k odvolaniu matky uviedol, že matka v odvolaní neuviedla, čo sú konkrétne potreby maloletého N.. Výživné neplatil preto, lebo to od neho až do tohto súdneho konania matka nikdy nežiadala. Posielal ale pravidelne detské potreby vo forme balíkov. Že balíky neobsahovali jeho podpis, neznamená, že neboli od neho. Má vedomosť, že matku donedávna podporovala jeho stará matka vo forme pravidelných platieb v sume 100 až 200 Eur. Poukázal aj na to, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni oboch rodičov a nie výlučne na životnej úrovni bohatšieho rodiča. K svojim výdavkom uviedol, že čiastka 300 Eur mesačne vynaložená na financovanie a údržbu auta nie je na nemecké pomery nijako privysoká. Ďalej uviedol, že ak by neinvestoval približne 350 Eur mesačne na výstavbu a údržbu svojho nedokončeného domu, nemal by kde bývať. Tvrdenie matky, že on poberá čistý mesačný príjem v sume 3.000 Eur na 60 %-ný pracovný úväzok je len odvážnou fabuláciou. S maloletým sa po pojednávaní v Spišskej Novej Vsi v roku 2019 nestretol z dôvodu, že bol prinútený citovo sa od neho odpútať. Navrhol, aby odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie, zaviazal ho prispievať výživným na maloletého do nástupu do škôlky v sume 200 Eur mesačne a počnúc nástupom do škôlky v sume 230 Eur mesačne. Zároveň navrhol znížiť splátky dlhu na výživnom v sume 100 Eur mesačne.

6. Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca uviedla, že sa k nemu vyjadrovať nebude. Všetky svoje výhrady voči napadnutému rozhodnutiu uviedla v podanom odvolaní a na týchto trvá.

7. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu matky navrhol rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdiť. Mal za to, že súd pri určovaní výšky výživného vychádzal z majetkových možností otca, ako aj potrieb dieťaťa zohľadňujúc jeho vek a potreby. K odvolaniu otca uviedol, že zotráva na svojom vyjadrení k odvolaniu matky.

8. Matka k vyjadreniu kolízneho opatrovníka uviedla, že trvá na podanom odvolaní.

9. Výroky rozsudku o výchove a styku otca s maloletým a o trovách štátu neboli odvolaním účastníkov napadnuté, nadobudli právoplatnosť, preto neboli predmetom odvolacieho konania (§ 367 ods. 2 CSP).

10. Konania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých sa prejednávajú a rozhodujú podľa zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (CMP).

11. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku (CSP), ak tento zákon neustanovuje inak.

12. Podľa § 388 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

13. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením, ako aj konanie, ktoré im predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z § 65 a § 66 CMP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario v spojení s § 219 ods. 3 CSP a dospel k záveru, že súd prvej inštancie dostatočne zistil skutočný stav, použil správne ustanovenia Zákona o rodine, ale nesprávne ich aplikoval na zistený skutočný stav.

14. Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že maloletý N. Z. pochádza z družobného vzťahu svojich rodičov, ktorí do júla 2017 žili v spoločnej domácnosti v Spolkovej republike Nemecko, kedy sa s ním matka odsťahovala na Slovensko, otec sa odvtedy s maloletým nestýka. Návrhom zo dňa 7.2.2019 žiadala priznať výživné na maloletého zo strany otca v sume 500 Eur mesačne počnúc od 1.8.2017 do budúca. Podaním zo dňa 20.6.2019 doplnila svoj návrh o priznanie tvorby úspor v sume 250 Eur mesačne počnúc dňom 1.8.2017. Takéto vysoké výživné odôvodňovala príjmovými a majetkovými pomermi otca, výdavkami na maloletého, ako aj nepomerom medzi príjmami otca a jej príjmami. Čistý mesačný príjem otca bol v roku 2019 v sume 2.808 Eur, v roku 2020 bol jeho čistý mesačný príjem 2.770,20 Eur. Otec pracoval v prevádzke so skrátenou pracovnou dobou. Súdu mal predložiť, ako sa pandémia koronavírusu ekonomicky prejavila v jeho práci, avšak žiadne potvrdenie od zamestnávateľa nepredložil. Medzi svoje pravidelné mesačné výdavky označil uhrádzanie stavebného úveru v sume 700 Eur, náklady na stavbu domu 400 Eur, za elektrinu a kúrenie 180 Eur, poplatok za kanalizáciu odpadovej vody 50 Eur, za pitnú vodu 30 Eur, daň z nehnuteľnosti 45 Eur, poplatok za smeti 11 Eur, za TV a rádio 17 Eur, kominárske práce 7 Eur, lieky a vitamíny 35 Eur, na stravu vynakladá 300 Eur, hygienické potreby 20 Eur, čistiace produkty 40 Eur, bežné oblečenie 50 Eur, pracovné oblečenie 30 Eur, za údržbu auta a jeho financovanie 300 Eur, poisťku a daň za auto 90 Eur, náklady spojené s dochádzkou do práce 150

Eur, za telefón a internet 60 Eur, poisťky 139 Eur, za vedenie bankového konta 9 Eur, podporuje rodičov v sume 70 Eur a za voľno-časové aktivity vynaloží približne 50 Eur. Spolu jeho náklady predstavujú 2.774 Eur mesačne. Matka býva v rodinnom dome svojej matky. Jej príjem tvoril rodičovský príspevok v sume 214,70 Eur a 194 Eur rodinné prídavky z Nemecka. Rodinné prídavky z Nemecka jej boli od februára 2019 pozastavené. Na stravu vynakladá 100 Eur mesačne, matke platí príspevok na bývanie v sume 100 Eur, ďalej mesačne platí poisťné 17 Eur, cestovné 15 Eur, mobil 30 Eur, oblečenie a obuv 50 Eur, hygienické potreby 30 Eur, za lieky a vitamíny 10 Eur. Spolu mesačne vynaloží 352 Eur. Ako pravidelné mesačné výdavky na maloletého označila stravu 50 Eur, poisťenie 9 Eur, stavebné sporenie 20 Eur, plienky 30 Eur, iné hygienické potreby 10 Eur, oblečenie a obuv 30 Eur, lieky a vitamíny 10 Eur a voľno-časové aktivity 50 Eur. Takto vyčíslené náklady spolu predstavujú 209 Eur. Navyše maloletý od septembra 2019 začal navštevovať materskú škôlku. Tým sa jeho náklady zvýšili o poplatok za škôlku, stravnú jednotku v škôlke, nákup oblečenia do škôlky (pyžamo, uteráky, tričká, hygienické potreby plus ďalšie oblečenie na prezlečenie) a ďalšie poplatky týkajúce sa pobytu v škôlke. Takto zistený skutkový stav súd prvej inštancie posúdil podľa § 36 ods. 1, § 62 ods. 1, 2, 3, 4, 5, 6, § 75 ods. 1 a § 77 ods. 1 Zákona o rodine.

15. Odvolací súd po dôslednom oboznámení sa so spisovým materiálom konštatuje, že konajúci súd síce riadne zistil skutočný stav (§ 25 a § 36 CMP), ale nesprávne ho posúdil podľa zákonných ustanovení o vyživovacej povinnosti rodičov k deťom Zákona o rodine, pretože riadne nevyhodnotil schopnosti, možnosti a majetkové pomery otca vo vzájomnej súvislosti s odôvodnenými potrebami maloletého. Odvolací súd v tejto súvislosti má za to, že určené výživné nedôvodne presahuje odôvodnené potreby maloletého dieťaťa v spojitosti s jeho právom podieľať sa na životnej úrovni otca. Je nepochybné, že vyživovacia povinnosť predstavuje obsahovú zložku základných rodinno-právnych vzťahov. Je praktickým vyjadrením ekonomickej funkcie rodiny, ktorej účelom je zabezpečovať pre svojich členov uspokojovanie materiálnych potrieb a to vzájomnou pomocou podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Vyživovacia povinnosť rodičov voči deťom predstavuje jeden z dvoch základných pilierov systému zákonnej povinnosti poskytovať výživu. Cieľom tejto právnej úpravy je zabezpečiť výživu ekonomicky najslabšej skupine osôb v spoločnosti, deťom. Povinnými subjektmi sú rodičia dieťaťa, t.j. matka a otec. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov voči dieťaťu trvá, kým dieťa nie je schopné samé sa živiť. Vyživovacia povinnosť rodičov sa pri rozhodovaní posudzuje vždy samostatne za každého z nich. Každý z rodičov je povinný vyživovať svoje dieťa. Vyživovacia povinnosť má niekoľko foriem. Môže byť plnená osobnou starostlivosťou alebo tiež čiastočne starostlivosťou o domácnosť. Druhou formou plnenia vyživovacej povinnosti je poskytovanie vecných plnení napr. bývania. Treťou formou plnenia vyživovacej povinnosti je platenie výživného ako peňažného príspevku na uhrádzanie potrieb dieťaťa. Rodič, ktorý sa o dieťa osobne stará, plní vyživovaciu povinnosť prevažne poskytovaním vecných plnení ako bývanie, strava, nákup ošatenia, zabezpečenie zdravotnej starostlivosti a pod. a osobnou starostlivosťou. Rodič, ktorý sa o dieťa osobne nestará, prispieva na jeho výživu výživným, ktoré určil súd. Pre určenie výšky vyživovacej povinnosti je smerodajná životná úroveň každého z rodičov, pretože platí prvoradá premisa, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni každého svojho rodiča. Jednoznačne tak životnú úroveň dieťaťa pozitívne ovplyvňuje príjmovovo lepšie zabezpečený rodič. Miera životnej úrovne je objektívne zistiteľná rôznymi dôkazmi, môže ju preukázať napr. výška mesačných nákladov rodiča a to súhrnne alebo jednotlivé položky. Vodiacou zásadou na strane povinného je miera jeho schopností, možností a majetkových pomerov. Pokiaľ je životná úroveň rodičov nízka, nemá ju možnosť zvyšovať, je nevyhnutné obmedziť nároky dieťaťa a prispôsobiť ich takejto životnej úrovni. Rozdiel úrovne oboch rodičov sa premieta do výšky vyživovacej povinnosti toho z nich, s ktorým dieťa nežije v spoločnej domácnosti. Ak dieťa žije s rodičom, ktorého životná úroveň je porovnateľne nižšia než životná úroveň druhého rodiča, potom možno zaviazat' povinného rodiča aj na plnenie všetkých preukázaných oprávnených potrieb dieťaťa, pričom súd bude vychádzať z predpokladu, že druhý rodič plní svoju vyživovaciu povinnosť formou osobnej starostlivosti a uspokojovanie bytových potrieb dieťaťa.

16. Základnou podmienkou určenia vyživovacej povinnosti rodiča k dieťaťu je vyhodnotenie nákladov na dieťa. Musí sa urobiť reálne tak, aby vystihovalo potreby dieťaťa ku dňu vyhlásenia rozsudku. Výška mesačných nákladov na dieťa má predstavovať vyčíslenie všetkých pravidelných a nepravidelných platieb na dieťa tak, aby bola jednoznačne určiteľná. Náklady na dieťa predstavujú všetky náklady potrebné na uspokojovanie jeho potrieb. Medzi tieto základné patrí: bývanie, stravovanie, ošatenie, hygienické potreby a drogeria, zdravotná starostlivosť, školské potreby a náklady súvisiace s plnením školských povinností, preprava, poplatky, prípadne primerané náklady na mobilný telefón. Iba základné bežné potreby dieťaťa pokrýva vyživovacia povinnosť len v tom prípade, ak sú možnosti a schopnosti

rodičov slabé alebo objektívne obmedzené a nedovoľujú poskytnúť dieťaťu viac. Na konkrétnej výške priemerných mesačných nákladov sa bude podieľať každý z rodičov v rozsahu, ktorý zodpovedá ich schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom. Na strane každého rodiča zohľadní súd jeho zárobky, schopnosti, možnosti a majetkové pomery, životnú úroveň, počet iných vyživovacích povinností, plnenie vyživovacej povinnosti aj osobnou starostlivosťou o dieťa, domácnosť, plnenie vyživovacej povinnosti aj vecnými plneniami nad rámec určenými súdnym rozhodnutím. Miera vyživovacej povinnosti rodičov k tomu istému dieťaťu nemusí byť rovnaká.

17. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov voči deťom je zákonnou povinnosťou rodičov. Plnenie vyživovacej povinnosti by malo byť spravidla dobrovoľné. Jej úprava súdnym rozhodnutím býva spravidla následkom nezhôd v osobnej sfére dotknutých účastníkov. Všeobecnými kritériami pre určenie výšky výživného na strane oprávneného sú relevantné odôvodnené potreby, na strane povinného schopnosti, jeho možnosti a majetkové pomery. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov a pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Slovenský právny poriadok nemá stanovené tabuľky pre výpočet výživného, ako je tomu napr. v Spolkovej republike Nemecko. Pri posudzovaní podmienok pre určenie vyživovacej povinnosti súd vždy pristupuje individuálne podľa konkrétneho prípadu. Preto sa tzv. Düsseldorfskými tabuľkami nemôže riadiť.

18. Odvolací súd po dôslednom posúdení zisteného skutočného stavu veci a vyhodnotení vykonaného dokazovania so zreteľom na preukázané zárobkové možnosti otca a odôvodnené potreby maloletého dieťaťa dospel k záveru, že súdom prvej inštancie určené mesačné výživné v sume 400 Eur je neprimerané predovšetkým vo vzťahu k odôvodneným potrebám maloletého. Matka ich vyčíslila v sume 209 Eur do nástupu maloletého do škôlky. Ako vzrástli po nástupe maloletého do škôlky nekonkretizovala. Z jej vyjadrenia vyplynulo, že za plienky pre maloletého do jeho nástupu do škôlky uhrádzala 30 Eur mesačne, táto suma sa následne prirodzene preklenula do jeho poplatkov za návštevu materskej školy. Je však prirodzené, že náklady na každé dieťa sa každým rokom postupne zvyšujú, je aj potrebné si uvedomiť, že oblečenie, obuv, drogeria, hračky a knihy sú výdavkami, ktoré sa musia pravidelne obmieňať sezónne už od narodenia dieťaťa v súvislosti s jeho rastom a meniacimi sa vývinovými potrebami. Zároveň odvolací súd prihliadal aj na možnosti, schopnosti a majetkové pomery otca. Vychádzal z jeho mesačného príjmu 2.770 Eur (zmenu nepreukázal), ako aj z toho, aké mesačné výdavky si môže dovoliť (pozri bod 14 odôvodnenia). Aj keď otec vyčíslil svoje mesačné náklady v sume jeho mesačného príjmu, v zmysle § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má vždy prednosť pred inými výdavkami rodičov, ako aj pred vyživovacou povinnosťou detí voči svojim rodičom. Odvolací súd, vychádzajúc zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie a uvedených úvah, je toho presvedčenia, že otec je schopný zabezpečiť si finančné prostriedky na udržanie určitého finančného štandardu, preto možno od neho spravodlivo žiadať, aby rovnaký štandard umožnil maloletému synovi formou výživného, čo je v súlade s požiadavkou, že dieťa, rodičia ktorého nežijú spolu, má mať takú životnú úroveň, ako keby spolužitie rodičov existovalo. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na princíp ochrany záujmov maloletého dieťaťa, kedy je súd povinný vychádzať z čl. 27 Dohovoru o právach dieťaťa, z ktorého vyplýva, že sa má prihliadať na právo každého dieťaťa na životnú úroveň potrebnú pre jeho telesný, duševný a duchovný vývoj a pri skúmaní potrieb oprávneného dieťaťa je potrebné vziať do úvahy nielen potreby obvyklé a pravidelne sa vyskytujúce, ale i potreby nepravidelné alebo náhodné. Na základe toho dospel odvolací súd k záveru, že pri otcovom preukázanom mesačnom príjme je v jeho možnostiach, schopnostiach a majetkových pomeroch prispievať na výživu maloletého N. Z. sumou 300 Eur mesačne. Je pritom nepochybné, že výživné 300 Eur na mesiac (10 Eur na deň) je pri aktuálnych cenách potravín, drogerie, oblečenia a obuvi, liekov a vitamínov, hračiek, kníh a vstupeniek tak nízke, že nie je potrebné zrušovať rozhodnutie v zmysle odvolacieho návrhu otca za účelom podrobného dokazovania a preukazovania existencie a výšky týchto výdavkov. Bežné potreby dieťaťa nevybočujúce z rámca potrieb iných detí v tomto veku a na rovnakom stupni školskej dochádzky, tak ako v predmetnom prípade, je možné považovať za všeobecne známu skutočnosť a nie je potrebné ich osobitne dokazovať. Matka odôvodnené potreby maloletého nad sumu 300 Eur mesačne nepreukázala.

19. Odvolací súd podobne ako súd prvej inštancie nezhliadol vo vývoji odôvodnených potrieb maloletého takú výraznú zmenu, ktorá by opodstatňovala diferencovanie rozsahu výživného v zmysle odvolacieho návrhu otca do nástupu do škôlky v sume 200 Eur mesačne a od nástupu do škôlky v sume 230 Eur mesačne. Navyiac, maloletý nastúpil do škôlky 1.9.2019, pričom z obsahu spisu vyplýva, že otec mal v roku 2019 vyšší mesačný príjem ako v roku 2020.

20. Na základe uvedených dôvodov odvolací súd zmenil rozsudok v napadnutom výroku o určení výživného podľa ust. § 388 CSP tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

21. Podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonal navrhované dôkazy, ak nie je účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom.

22. Podľa § 391 ods. 1 CSP, ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, prerušiť konanie, schváliť zmier, zastaviť konanie alebo postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci vec patrí.

23. Aj keď súd prvej inštancie dostatočne zistil skutočný stav, použil aj správne ustanovenia Zákona o rodine, ale nesprávne ich aplikoval na zistený skutočný stav, v dôsledku čoho odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok tak, že zaviazal otca prispievať na výživu maloletého 300 Eur mesačne od 17.10.2018 do budúca, čím znížil výživné určené súdom prvej inštancie, nastala potreba zaoberať sa vznikom eventuálneho dlhu na výživnom, čo vyžaduje vykonanie nového základného dokazovania. Ak bude zistený dlh na výživnom, bude potrebné určiť aj jeho splatnosť. Vec sa tak vo vzťahu k výroku o dlžnom výživnom dostala do takej polohy, v ktorej by vykonanie základného dokazovania pred odvolacím súdom mala za následok nahrádzanie činnosti súdu prvej inštancie (úlohou odvolacích súdov napriek preneseniu na ne určitých činností vyžadovaných skôr od súdov prvej inštancie, je totiž stále prieskum správnosti rozhodnutí súdov prvej inštancie s prípadným doplnením dokazovania a nie vykonávanie základného dokazovania s nutnosťou riadneho odôvodnenia rozhodnutia), preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením v napadnutom výroku o dlžnom výživnom zrušil podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP a podľa § 391 ods. 1 CSP v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

24. Podľa ust. § 58 CMP o nároku na náhradu trov konania a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

25. Matka podala odvolanie aj proti výroku o náhrade trov konania. Náhradu trov konania žiada priznať v zmysle ust. § 55 CMP s ohľadom na okolnosti prípadu. Keďže v zmysle § 58 CMP sa o nároku na náhradu trov konania rozhoduje až v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí, odvolací súd z dôvodu zrušenia časti rozhodnutia súdu prvej inštancie musel zrušiť aj výrok o náhrade trov konania.

26. Po vrátení veci bude úlohou súdu prvej inštancie postupovať v zmysle vyššie uvedených záverov, vec v zrušených výrokoch opätovne prejednať a pri vykonávaní dokazovania dôsledne rešpektovať ust. § 51 ods. 1 Spravovacieho a kancelárskeho poriadku. Súd prvej inštancie sa bude riadiť určeným výživným, ako aj určeným začiatkom vyživovacej povinnosti, vypočíta výživné, ktoré otcovi vzniklo za obdobie od 17.10.2018 do opätovného rozhodnutia súdu prvej inštancie. Zároveň zistí, aké platby výživného otec za dané obdobie uhradil, prípadne sa vysporiada s námietkami rodičov o zaplatenom výživnom. Od vypočítaného výživného odpočíta otcom uhradené platby výživného a takto určí dlžné výživné. Následne rozhodne o splatnosti dlžného výživného, prípadne o podmienkach zročnosti splátok v súlade s § 217 ods. 2 CSP, prihliadne pritom na jeho reálne zárobkové schopnosti a možnosti. Súd prvej inštancie opätovne rozhodne o trovách konaniach a trovách odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP), a svoje rozhodnutie odôvodní tak, aby zodpovedalo požiadavkám vyplývajúcim z § 220 ods. 2 CSP, teda, aby jeho závery boli logicky správne, presvedčivé a spätne preskúmateľné.

27. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

28. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

29. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením aj v matkou napadnutom výroku o zamietnutí návrhu v prevyšujúcej časti o určení výživného a dlžnom výživnom v zmysle jej návrhu, aby súd zaviazal otca platiť bežné výživné v sume 500 Eur mesačne, na tvorbu

úspor 250 Eur mesačne a to od 1.8.2017 do budúca a dospel k záveru, že súd prvej inštancie v tejto časti návrhu dostatočne zistil skutočný stav, posúdil ho podľa správnych ustanovení Zákona o rodine a zákonne vo veci rozhodol, pričom starostlivo prihliadal na všetky podstatné skutočnosti, ktoré vyšli v konaní najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci konania, preto je odôvodnenie rozsudku presvedčivé a s jeho závermi sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje.

30. K zamietnutiu návrhu matky na určenie výživného zo strany otca na maloletého N. Z. nad 300 Eur mesačne sa odvolací súd vyjadril vyššie. Odvolací súd neakceptoval návrh matky na výživné 500 Eur mesačne, pretože nepreukázala žiadne odôvodnené potreby maloletého presahujúce sumu 300 Eur mesačne, naopak otec preukázal, že aj keď má mesačný príjem 2.770 Eur, má aj odôvodnené náklady, ktoré mu v súčasnej dobe neumožňujú platiť vyššie výživné.

31. Odvolací súd, rovnako ako súd prvej inštancie, posúdil návrh matky na platenie sporivej časti ako nedôvodný, pretože výživné na tvorbu úspor je možné určiť až potom, ako postačuje určené výživné na odôvodnené potreby maloletého v spotrebnej časti. Keďže otec si bude musieť plniť svoju vyživovaciu povinnosť v rozsahu 300 Eur mesačne (k tomu bude platiť spolu s bežným výživným aj splátky dlžného výživného, ak bude zistené), pri preukázanom príjme otca a jeho výdavkoch, nevznikol priestor na určenie výživného na tvorbu úspor. Z uvedeného dôvodu odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v jeho zamietavom výroku v tejto časti návrhu matky, ako vecne správny.

32. Odvolací súd sa stotožnil aj s rozhodnutím súdu prvej inštancie o určení začiatku vyživovacej povinnosti otca voči maloletému od 17.10.2018 do budúca. Matka sa domáhala určenia výživného ku prvému dňu, ktorý nasleduje po mesiaci, po ktorom opustila Spolkovú republiku Nemecko, teda od 1.8.2017. Ako dôvod hodný osobitného zreteľa uviedla, že to bolo na radu Centra pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže v Bratislave. Ako je však z čestného vyhlásenia jej sestry zrejmé, centrum jej radilo počkať rok z dôvodu, aby maloletý nadobudol obvyklý pobyt na Slovensku, aby sa otec eventuálne nemohol úspešne domáhať návratu maloletého do jeho krajiny, z ktorej ho matka bez jeho súhlasu premiestnila. Uvedená lehota však nemá nič spoločné s určením začiatku plynutia vyživovacej povinnosti rodiča voči dieťaťu. Z rozhodnutia Centra právnej pomoci mal odvolací súd preukázané, že matka podala žiadosť o bezplatné právne zastúpenie v tejto prejednávanej veci dňa 17.10.2018. Predmet konania je obsiahnutý cudzím prvkom a dôvod hodný osobitného zreteľa, pre ktorý by mohlo byť určené výživné aj späťne, súd prvej inštancie zistil v tom, že matka dňa 17.10.2018 podala žiadosť na Centrum právnej pomoci o bezplatné právne zastúpenie vo veci úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu. Túto skutočnosť odvolací súd, s prihliadnutím na majetkové pomery matky, ktorá nemá ani právnické vzdelanie, rovnako ako súd prvej inštancie, považoval za dôvod hodný osobitného zreteľa. Z tohto dôvodu potvrdil jeho rozhodnutie o určení vyživovacej povinnosti otca voči maloletému nie odo dňa podania návrhu, ale od 17.10.2018 a o zamietnutí návrhu matky v prevyšujúcej časti.

33. Z uvedených dôvodov odvolací súd potvrdil rozsudok v jeho napadnutom výroku o zamietnutí návrhu matky v prevyšujúcej časti ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP a podľa § 387 ods. 2 CSP sa v odôvodnení obmedzil iba na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia a na zdôraznenie správnosti rozhodnutia doplnil ďalšie dôvody.

34. Rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 vety druhej CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 a nasl. CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľ fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).